

Voorzang:

Lezen: Mattheüs 1

Votum:

O Heere, diep en steil afhankelijk staan we hier in onze ledigheid en in onze blindheid voor Uw heilig aangezicht. En het is alleen wanneer Gij redenen neemt uit Uzelf, dat wij het aan deze plaats mogen ervaren: Hij, met hen begaan, heeft hun wens voldaan, schoon ze ook om hun zonden straffen ondervonden. Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 97^e Psalm en daarvan het 6^e vers:

Beminnaars van de Heer',
 Verbreiders van Zijn eer,
 Hoopt steeds op Zijn genade,
 En haat altoos het kwade.
 Hij, Die in tegenspoed
 Zijn gunstgenoten hoedt,
 Verleent hun onderstand
 En redt z' uit 's bozen hand,
 Die op hun onschuld woedt.

Om voor God te bukken, daar is God Zelf voor nodig. En ge kunt nooit verslag uitbrengen hoe dat gaat, maar als God u daar hebben wil, dan zijt ge er. "Ja – zegt ge – maar het is toch wel te vertellen?" Wanneer ge het vertellen kunt, dan is het niet echt. Maar wanneer ge het geestelijke leven niet vertellen kunt, dan is het van God vandaan.

Daarom maakt genade u hoe langer hoe stiller. Tenslotte hebt ge geen praat meer over. Weet ge wat ge over hebt? Bestrijding en aanvechting.

Weet ge wat ge over hebt? Laster, verdachtmaking. Ik weet het niet meer.

Ge hebt over: een heimelijk besluit om u nergens meer mee te bemoeien.

"Ja – zegt ge – maar een echt kind van God overkomt dat niet!"

Wat weten wij er van? De wind blaast waarheen hij wil en ge hoort zijn geluid, maar ge weet niet vanwaar hij komt, noch waar hij heengaat. Als ge zo gesteld zijt, dan weet ge niet vanwaar het komt. Ge denkt dat het van de duivel is. En als het weer weg is, dan weet ge ook niet waar het gebleven is. En daarom zegt ge: "Het is niet echt van God geweest".

Zo is het innerlijke leven niet anders dan een geweldadige bestrijding en een zodanige slingering, dat ge als een grote huichelaar over de aarde gaat en dat ge in het verborgene niet meer uw knieën kunt buigen, niet meer durft buigen.

Dat duurde tot ik uit die drom
 Van neev'len ging in 't heiligdom,
 Om met de Godspraak raad te plegen.

En ge hebt geen God voor uw eigen besef. En ge zijt niet anders dan een tegenstander en een huichelaar. Maar dan wordt ge door een heilig God als een nijdig mens op uw knieën gedrukt. Asaf zegt: "Ik ben een groot beest bij U!" Nu, de rechtvaardige kent het leven van

zijn beesten. Er is maar één Rechtvaardige, en dat is God Die kent het leven van Zijn beesten. En gelijk een beest, dat afgaat in de valleien, in de valleien van vernedering en van ootmoed, gelijk een beest, dat afgaat, omdat hij door een heilig God als een nijdig mens bij de hand gegrepen en neergedrukt wordt. Hoe hij daar gekomen is, dat weet hij niet. Maar hij is er, op dat ogenblik, en dan is het:

Sla de zonden nimmer ga,
Die mijn jonkheid heeft bedreven.

Mijn jonkheid? Waar ligt uw jonkheid? In het paradijs, daar ligt uw jonkheid. Dan komen we in onze erfschuld en onze erfsmet terecht. En wie doet dat en wat is dat dan? Dat is een toeëigenend God: "Gij zijt Mijne". En die toeëigenende God drukt een toeëigenend geloof in uw hart, en dan kunt ge niet anders dan:

Mijn God, ik zal U eeuwig loven
Omdat Gij 't zó hebt gedaan,

dat er niets van mij in aanmerking kwam. In die weg worden we zalig. In die weg wordt Jezus Christus geboren. Het woord van onze tekst is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte, het Evangelie van Mattheüs, het 1^e hoofdstuk, het 19^e vers:

Jozef nu, haar man, alzo hij rechtvaardig was en haar niet wilde openlijk te schande maken, was van wil haar heimelijk te verlaten.

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur:

EN JOZEF RECHTVAARDIG ZIJNDE, BESLOOT HAAR HEIMELIJK TE VERLATEN

*Maria, de moeder des Heeren.
Onder de bevruchting van de Heilige Geest.
Onder de verdenking van mensen.*

Proberen wij tot God te naderen.

Uit de 27^e Psalm en daarvan het 2^e en 7^e vers:

Al zie ik zelfs een leger mij omringen,
Nog vrees ik niet; 'k verlaat mij op de Heer';
Al wil men mij door ene oorlog dwingen,
'k Leg mij gerust, hierop vertrouwend, neer.
Deez' ene zaak heb ik begeerd van God;
Daar zoek ik naar, dit zij mijn zalig lot:
Dat ik, zo lang mij 't levenslicht bescheen,
In 's Heeren huis mocht wonen hier beneên.

Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou;

Mijn God, waar was mijn hoop, mijn moed gebleven?

Ik was vergaan in al mijn smart en rouw.

Wacht op de Heer', godvruchte schaar, houdt moed;

Hij is getrouw, de Bron van alle goed;

Zo daalt Zijn kracht op u in zwakheid neer;

Wacht dan, ja wacht, verlaat u op de Heer'.

Maria is weer terug uit Hebron. Daar, in Hebron, bij de priester Zacharias en zijn vrouw Elisabeth, was zij ruim drie maanden geweest. Wondermakkelijk heeft ze daar verkeerdt. Daar heeft ze de geboorte van Johannes, de vriend des Bruidegoms, de voorloper van de Christus Gods, gezien. Daar heeft ze meegemaakt, hetgeen geen oog had gezien en geen oor heeft gehoord, wat in geen mensenhart was opgeklommen.

Daar in dat Hebron – Hebron betekent: gemeenschap. Zijt ge nog nooit in Hebron geweest? Dan hebt ge nog nooit de gemeenschap der heiligen gesmaakt. Hebron – Simson heeft de poorten van Gaza naar de hoogte van Hebron gedragen. Geloof ge niet, dat ge uwszelfs niet zijt. Dat is het. Ik geloof dat ik mezelf niet meer ben. Dat is alleen wanneer ge u aan een Ander bent kwijtgeraakt. Die dingen komen in een mensenhart niet op. Want toen Johannes geboren werd in de priesterlijke behuizing van Zacharias, zijn vader, toen zat die oude man stom bij de kachel vanwege zijn ongeloof. Maar toen de jongen kwam op Gods tijd, toen werd genade genade. Want ze wilden hem Zacharias noemen. Maar de engel had tegen zijn vader gezegd: "Hij zal Johannes heten". En Johannes betekent: God is genadig.

Er is nog nooit een Johannes in de familie geweest. Ze wisten niet eens meer van genade af. Zo ver was de kerk in die dagen weggezonden. Neen, Zacharias, het vlees moet vernoemd worden. Maar Hij schreef op een leitje: "Johannes is zijn naam". Toen werd zijn tong ontbonden en hij begon te zingen: "God is genadig, God heeft Zijn volk bezocht".

En wanneer dat nu gebeurt in uw leven, dat genade weer eens genade mag worden – dat is een wonder. Wat is het grootste wonder?

Dat God nog terugkomt in uw leven, mensen. Want er kunnen er hier zijn, die zeggen: "Ja, toen en toen was het mij beter dan nu". Want er zijn er hier, dat is mij bekend, die in hun jeugd hun knietjes bogen, als kleine kinderen, die de Heere toen meer nodig hadden dan dat ze Hem nu nodig hebben; het zijn nu vrouwen en moeders geworden. En al doet ge het nu maar op het geloof van uw moeder aan of van uw vader, dat ge zegt: "O God van mijn vader. O God van mijn moeder".

Daar hebt ge het niet mee, maar het is toch een bewijs dat ge het kwijt zijt. Dan zeg ik: "Mochten we het maar eens kwijt zijn mensen. Het gaat nu niet om het te bezitten of het te hebben, maar mochten we het eens kwijt zijn".

Nu, in Hebron waren ze het kwijt. Maria ging naar Hebron en ge weet in welke omstandigheden. De engel had haar bezocht. En daar werd Johannes geboren en toen werd genade genade.

En als nu genade genade wordt in ons leven, vanmorgen desnoods maar, dan zingen zij in God verblijdt – dan zingen ze niet verblijdt in Gods volk, dat is tegenwoordig het geval. We zingen verblijdt in Gods volk en verblijdt zijn we dan in onze beleving en bevinding. Maar dat is allemaal larie. Bevalt het u niet?

Ik kan er niets aan doen. Maar het bed van onze bevinding is te smal en het dek is te kort. En dat krijgt ge in een weg van statelijke slingeren. Dan wordt ge niet geslingerd in uw stand, maar in uw staat. Dan gaat alles ondersteboven. Ge moogt het wel eens nakijken of het echt Goddelijk werk is. Dan kunt ge niet zeggen: "Toen heb ik een versje gehad en toen een

waarheid". Dat is het niet. Maar als Johannes geboren wordt in Hebron, dan loopt het huis vol en dan komt de buurtschap los. Dan gaat het gerucht door het gebergte van gans Judéa. Dat is nog een ouderwetse bekering, ja. "Denkt ge dat het in een hoek geschied is?" zegt de apostel. Ganselijk niet.

Als uw koeien het niet weten, dat ze een bekeerde baas hebben, dan is uw bekering niet echt. Want dan wordt ge anders tegen uw beesten ook. Dan is het schoppen en slaan afgelopen.

Ja, dat had Maria meegemaakt, ze heeft het gehoord en Johannes heeft ze aan het hart gedrukt, die kleine Johannes. En ze hebben het uitgesproken: "Wat zal toch dit kindeke zijn?" Wat zal toch dat leven zijn? Hebt ge het zo wel eens uitgeroepen?

Ge zijt eerst een discipel van Johannes, voordat ge een discipel van de Heere Jezus zijt. Dat gaat er altijd aan vooraf. Dat stippel ik zo maar eens even aan, opdat gij zoudt weten dat de Heere recht is.

Toen heeft zij die kleine Johannes aan haar hart gedrukt en ze heeft afscheid genomen van Zacharias en Elisabeth. Die twee oude mensen hadden haar als hun eigen kind verzorgd. Maar ja, ze moest nu toch gaan. Zo is ze teruggekeerd uit Hebron en is zij te Nazareth gekomen bij haar toekomstige man. Verheugd en opgetogen is zij teruggekeerd, vanwege de grote dingen die ze daar gezien had en met de makkelijkerheid in haar gemoed. De Heere had haar wonderlijk gesterkt en geleid. En nu was ze weer in Nazareth.

Ook Jozef was blij. Het was de tijd dat ze aanstonds in het huwelijk zouden gaan. Ze heeft Jozef alles verteld uit Hebron, hoe Zacharias weer sprekende is geworden. Ze heeft verteld van de lofzang en van de kleine Johannes, en ze heeft verteld van het ware volk van God. En dat ze zeiden: "Wat zal toch dit kindeke wezen?" Waar ze zoveel mededeling van hadden en dat dat gerucht uitging in het gebergte van gans Judéa. Kijk, dat is altijd als genade genade wordt, niet als godsdienst godsdienst wordt, daar is de hele wereld vol van. De godsdienst verkracht. Die zegt: "Ge moet dit doen en dat; ge moet bij ons zijn, ge moet hier komen". Die verkracht.

Maar de Heilige Geest bevrucht. Dat is dat stille, geruisloze werk. Dan weet ge niet wat u overkomt. En toch is het er. Want dan wordt ge geleefd. Indien ge godsdienstig zijt, dan leeft ge de godsdienst, dan hebt ge het in handen. Dan kunt ge nog kerken waar ge wilt en bidden wat ge wilt. Ja, een afgod kunt ge overal neerzetten. Heus, ge gaat met een afgod op gezelschap. Dan geven ze elkaar hun bevinding over. Dan hebben ze er een lintje en een strikje aangedaan en hoe langer ze het verteld hebben, hoe mooier het kind wordt.

Eerst is het zo klein en dan wordt het hoe langer hoe groter en ten laatste is het een wereldomvattende godsdienst. Dat ziet ge aan de Assemblee in New-Delhi. Over veertig jaar zijn er geen kerken meer. Ze zijn daar bezig om alle kerken te verslinden. Maar daar heb ik het niet over. Maria heeft het aan Jozef verteld. En Jozef zag het wel. Maria was heel anders teruggekomen dan dat ze gegaan was. Ze had hem alles verteld, en Jozef werd hoe langer hoe stiller. Hij kon het niet verwerken.

En ze zegt: "Echt, Jozef, het is van de Heilige Geest". Jozef heeft haar niets verweten, ganselijk niet. Jozef had haar lief. Jozef, rechtvaardig zijnde – maar juist die rechtvaardigheid deed het 'm daar bij hem. Was het dan een wettische rechtvaardigheid? Uit inzettingen bestaande? "Ach kind – zegt hij – laten wij er maar over zwijgen. Ge kunt mij wel wat wijs maken, dat het van de Heilige Geest is, maar zo iets is nog nooit geweest". Maar hij verwijt haar niet.

Hij moet hier kiezen tussen God en zijn vrouw. Dan staat hij op en gaat naar de timmermanswerkplaats en dan zet hij zich daar neer. Zijn hoofd leunt op zijn armen, die hij

op de werkbank heeft neergelegd. En Maria zit daar in die kleine behuizing. Ik heb het u historisch voorgesteld en die dingen zijn al aangrijpend en ontroerend genoeg. Maar nu gaat het er om of het een historisch geloof is bij u, of dat het een geschonken geloof is, dat ge ook onder de bediening en bedauwing van de Heilige Geest verkeert. “Waaraan kan ik dat weten – zegt ge – wanneer ik met Jozef in de werkplaats zit?”

Daaraan kunt ge het weten: Maria zit afzonderlijk in haar huis en ze heeft het oprechtelijk en vroom aan Jozef verteld. En het is waar.

Kunt ge zelf bewijzen dat ge een kind van God zijt?

Er zijn van die praatjesmakers, die kunnen dat.

Maar God zal bewijzen dat dat werk in der waarheid zal zijn. God zal bewijzen dat gij Zijn kind en dat ge Zijn knecht zijt. Maar het is Gods eer een zaak te verbergen en daarom gaat er zoveel strijd en zoveel moeite, daarom gaan er zoveel weeën aan vooraf. Daarom zal het zijn: “En een maagd zal zwanger worden”. Een maagd.

Maria zegt tegen de engel Gabriël: “Hoe zal dat zijn, dewijl ik geen man beken? Hoe zal dat zijn?”

Het is om van te duizelen. En nu gaat het niet over de geschiedenis, want die geschiedenis is geschiedenis. Maar de geschiedenis moet hier, in het hart, ook geschiedenis worden. En nu met de hand op uw hart: “Zou het wel echt werk van God zijn?” Is het niet een zaad van hoererij? Ben ik niet bevrucht van de verkeerde kant? Dewijl ik geen man beken.

Ge kunt daarover denken van de week, mijn vrienden, en we kunnen dat samen doen, maar wanneer ik het wonder vatten wil, staat mijn verstand vol eerbied stil.

Jozef zegt: “Ik weet zeker dat het niet van mij is. Dus het moet van overspel, of het moet van God zijn. Dat weten we niet. Maar hoe is dat dan?”

Ho! De ganse stoet moet stilhouden. De kemelen moeten inhouden. De muilezels staan stil. Het is de karavaan, die van Egypte kwam en weer naar Kanaän terugging. Het waren de zonen van de aartsvader Jakob. De Egyptenaren komen op snelle kemelen en hebben de broeders ingehaald. Is dat de dankbaarheid van jullie? Wat is er dan, mijnheer?

De beker van de onderkoning van Egypte is gestolen. De beker is niet meer gevonden aan tafel. Jullie hebben die meegenomen. De zakken worden onderzocht, of die beker van Jozef daar ook in die graanzakken gevonden zal worden. Ruben zijn zak. Juda’s zak. Neen.... Daar wordt de zak van Benjamin geopend, en daar is de beker.

Mee!

Hoe komt hij daar in?

Ik weet het niet, mijnheer.

Maar dat gaat toch niet vanzelf? Dan hebt ge hem gestolen. Neen mijnheer, ik heb het niet gedaan. Ik heb niet gestolen. Nu, maar dan moet ge toch weten hoe die beker in uw zak komt? Dat weet ik ook niet! Terug! Mee!

Kent gij daar wat van? Dat wanneer ge in de weg van ontdekking die zak graan eens af moet zetten, en dat ze zeggen: Dat is gestolen!

Neen mijnheer, ik heb het niet gestolen.

Hoe komt ge dan aan dat geestelijke leven?

Neen mijnheer, ik heb het echt niet gestolen.

Maar die beker is er toch in? Sta niet te liegen, kerel. Hebt ge het dan gekregen?

Dat weet ik ook niet. Ik weet niet hoe het er in is gekomen.

Nu, we zullen er maar kort over zijn. Jij gaat mee naar Egypte.

Hier kan ook een ziel zijn, die zegt: “Man, ik weet het niet. Er valt wel eens een graantje en er valt wel eens voedsel in mijn ziel, en ik durf niet te ontkennen dat ik ongetroost ben”.

Maar hoe komt dan die beker er in? Hoe komt dan die avondmaalsbeker er in, waar ge begeert om nog eens aan te zitten met Abraham, Izak en Jakob?

Ik kan er geen verslag van uitbrengen. Gestolen heb ik het niet. Genomen heb ik het niet, gekregen heb ik het niet. Hoe komt hij er in? Ik weet het niet, mijnheer. Terug!

Zo komt ge aan Jozef. Want toen moest hij bij Jozef komen. Denkt gij dat ge in een andere weg de zaligheid deelachtig wordt?

Denkt ge dat het anders gaat?

Neen, geliefden. Daar zit Jozef. Durft ge naast hem te gaan zitten? Daar in zijn werkplaats?

En zo wordt een iegelijk, die door God bearbeid wordt, in zijn eigen timmermanswerkplaats door God opgezocht en komt in verlegenheid in zijn eigen werkzaamheden en in zijn eigen werkplaats. Hij weet het niet meer. Van mij is het niet. Dan is het van een ander. Hij wil Maria niet verdenken. Dat doet hij ook niet. Hij houdt van Maria. Dan moet het van God zijn. Maar dan begint het zo te duizelen. Jozef, rechtvaardig zijnde, besloot haar heimelijk te verlaten. Hij zegt: "Dan neem ik toch de schuld op mij.... Neen, ik neem de schuld, ik ben er stiekum tussenuit gegaan. Dan zal zij nog gerechtvaardigd worden".

En tenslotte wordt het avond en het wordt later en Jozef heeft geen uitweg en hij kan het niet bekijken, en Jozef besluit dat hij maar heimelijk zijn ezeltje zal zadelen en vertrekken. Hij wil Maria, een zuster zijnde, niet openlijk te schande maken, dan gaat hij er maar tussenuit en dan is hij de schuldige. Zo staan we tegenover die weg.

En wanneer hij dan haast niet kan slapen, maar tenslotte toch van vermoeidheid in slaap valt, dan droomt de man.

"Nu – zegt ge – dromen is bedrog".

Behalve dan dat er ook dromen zijn door de Heilige Geest gewerkt, en dat overkomt Gods kind. Wel één- of tweemaal spreekt Hij in de droom. Dat overkomt Gods kind nog, wanneer er een teder leven is, wanneer ze niet kunnen besluiten en bang zijn voor zichzelf, wanneer ze geen weg meer zien en geen doorzicht meer hebben, wanneer ze het niet weten en wanneer ze het niet kunnen zeggen, en bovenal, wanneer ze niet kunnen geloven, wanneer er geen Godsvertrouwen is.

Want hieraan zijn Gods kinderen te kennen: Dat ze geen Godsvertrouwen hebben. Dat is een wonderlijke uitspraak. God heeft uw vertrouwen verworpen. God heeft mijn en uw vertrouwen verworpen. En toch is het: Ik zal in dit vertrouwen leven en dat melden in mijn lied. Want als er geloof, hoop en liefde in het hart is uitgestort, dan komt er bezoek bij u. En dat bezoek heeft: "Vertrouwen". Want het geloof kan zó ingezonken zijn en de liefde kan zó weggezakt wezen en de hoop kan zó in damp zijn weggezakt. Dan komt vertrouwen.

Ik zal in dit vertrouwen leven en dat melden in mijn lied. Hebt ge het daarmee? Dan eerst gaat ge het verstaan dat het buiten u ligt en dat gij het niet op kunt nemen. Ge kunt het wel in de beschouwing hebben. Gij kunt bijvoorbeeld wel zeggen: "Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk".

Dat ge dat wel moogt zeggen vanwege de glinsteringen tussen de traliën, maar dat ge nog niet kunt zeggen: "Zulk Eén is mijn Liefste". Dat ge daar nog vóór staat. Zulk Eén is mijn Vriend, o gij dochteren van Jeruzalem!

Dus het ene kan er zijn en het andere kan nog gemist worden. Wanneer dan de nacht zijn zwarte vlerken spreidt en wanneer Jozef daar neerligt en hij droomt, dan is daar een engel des Heeren. Die ziet Jozef in de droom. Dan spreekt die engel en die engel komt in zijn toestand, die engel komt in zijn ongelukkigheid, in zijn slingering, in zijn twijfelmoedigheid. Dit is het echte, als God ooit komt in uw ziel.

God alleen kan uw benauwdheid maar verklaren en uw strijd. Dan staat ge verbijsterd en verbaasd, dat die waarheid in die toestand zo in uw hart wordt afgedrukt. Neen, zelf zoudt ge het nooit hebben kunnen vinden als de Heere zegt: “Hier scheen ons het water te overstromen en daar werden wij bedreigd door het vuur”. Dan komt God in de bedreiging en dan komt Hij in het water en in het vuur.

Maar dan is het ook: Hier scheen ... daar werden we bedreigd. Dan komt het niet verder. Dan verschijnt die engel. Dromen is geen bedrog, want er zijn ook dromen van de Heilige Geest gewerkt. Ja, ge kunt ook dromen als ge met een volle maag naar bed gaat, maar daar heb ik het niet over. Waaraan kunt ge het weten dat het van de Heilige Geest is? Dat kunt ge hieraan weten: Dat ge het zelf niet kunt verklaren en dat ge het zelf niet begrijpt. Maar wanneer het een droom is, van de Heilige Geest gewerkt, dan hebt ge een uitlegger nodig.

“Ja – zegt ge – man, dat is het nu juist, ik heb een uitlegger nodig!” Ge hebt een uitlegger nodig, Jozef, dat kind is van de Heilige Geest, en die zal aanstonds uw dromen uitleggen. Dat Kind is de Weg, de Waarheid en het Leven; en dat draagt Maria onder het hart. Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons getabernakeld.

O God, ik begrijp het niet, ik kan het niet vatten, dat Heilige, Dat uit haar geboren zal worden. Moet het nu zo? Overkomt jullie dat niet in uw leven, dat ge zegt: “Moet het nu zo?” Moet het nu in zo’n weg en in zo’n tegenstrijdigheid?

Moet het nu in zo’n armoede en in zulke toestanden en omstandigheden?

Moet het nu zo, dat ge als het ware met uw beide handen naar uw hoofd grijpt, dat ge zegt: “O God, ben ik nu al krankzinnig, of moet ik het nog worden? Moet het nu zo?”

Jozef, rechtvaardig zijnde, besloot haar heimelijk te verlaten. Jozef leeft nog. Kent ge hem niet? Hebt ge hem van binnen wel eens ontmoet? Jozef, rechtvaardig zijnde, zegt: “Maar dat is de weg niet”. Dat zeggen ze dan van binnen. En dat is het pad niet. En zo gaat het niet. Neen, het is overspel. Het is van de verkeerde kant. En dan zelf zeggen: “Het is van de Heilige Geest”. Maar zo gaat het niet. Zo ligt Jozef tegen de weg van vrije genade.

En zo liggen wij tegen de weg van vrije genade, want dan komt ge in opspraak, in naspraak en in verachting. Neen, zo gaat het niet. En dan schuiven ze het gordijn opzij, heel voorzichtig, en dan zeggen ze: Daar gaat ze. Wie? Wel, zij uit Nazareth. Nu, ge kunt het wel zien, hoor. Wat denkt ge er van? Kijken jullie dat niet zo na? In verachting, in opspraak, in verdenking? Want ze komt in verdenking. Ik wil dat niet uitmeten. Waarvoor zal ik dat doen?

We hebben alle kiesheid en kuisheid daarvoor nodig. Maar God moet u maar eens door Zijn lieve Geest komen te bevruchten en dat ge in zo’n weg met uw hele hebben en houden op de straten van Nazareth komt. Denkt ge dat dat genadewerk is?

Denkt ge dat dát het is? Helemaal niet. God werkt zo niet. En dan leeft die Jozef nog, die vrome, wettische Jozef, die toch echt rechtvaardig is – want God zegt het Zelf van hem dat hij rechtvaardig is, terwijl God op een andere bladzijde van de Heilige Schrift zegt: En Hij had omgezien of er één rechtvaardig was, en er was er niet één. Het was tezamen afgeweken. En hier zegt God, dat Jozef rechtvaardig was. Wij zijn tegen de weg van vrije genade, geliefden, daar moeten we niets van hebben. Ge wilt keurig netjes zalig worden, zonder enige opspraak en zonder enige verachting en naspraak. Maar als God werkt, dan zal Hij het waar maken: “En Juda zal als een akker geploegd worden”. En dan keert Hij uw gestaltenis om. Dan gaat het zeker niet zomaar, dat geen mens het ziet. Neen. Ik zeg niet dat ge als een schandaal zalig moet worden, dat zeg ik niet. Ik heb het al zo dikwijls verkeerd gezegd en goed bedoeld. Maar uw geval komt op de straten van Askelon, ja, want het geschiedt niet in een hoek.

“Neen – zegt Jozef – van mij is het niet, dus het is of van een ander, of van God”. En dat laatste kan hij niet geloven en het eerste wil hij niet geloven, want hij heeft Maria lief. Zo’n vreemde weg, denkt ge dat de Heere daarin werkt?

Hebt ge het wel eens thuis gekregen in uw kinderen? Hebt ge het wel eens thuis gekregen in uw eigen huis en moeten verwerken: Ecce Homo?

Daar staat de Mens, met de spotmantel aan, bebloed en bespuwd met de doornenkroon. Daar staat de Christus Gods. Jullie willen wel bekeerd worden, maar geen publiek schandaal hoor. Neen, helemaal niet. O God, bewaar mij, ook met mijn kinderen. Geen publiek schandaal. Denkt ge, dat de hemel in die weg komt?

Neen, dat gaat niet.

Nu, dat is nu de weg van vrije genade. Dat is de weg des geloofs. Dan gaat het niet of gij het bekijken kunt, helemaal niet. Maar: “O God, ik deug niet. Hoe moet het nu? Is dat de weg?” Daar gelooft ge niets van, neen. Maar God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Jozef is toegesproken van de engel, hij is overeet geworden. Dan krijgt ge er zin in, hoor. Dan krijgt ge zin om voor God verloren te gaan. Ge zijt misschien met dat mondje wel eens voor God verloren gegaan, maar nu, in waarachtige beleving, dan wordt er door een toeëigenend God een toeëigenend geloof in uw ziel ingedrukt. Wat is dat?

D’ eenvoudigen wil God steeds gadeslaan;
‘k was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder.

Ja, uitgeteerd van vijandschap, volk. Uitgeteerd van verzet.

Keer, mijne ziel, tot uwe ruste weder;
Gij zijt verlost, God heeft u welgedaan.

Het is het vierde vers uit de 116^e Psalm.

Jozef wilde zich onttrekken. Wanneer God met vrije genade in uw en in mijn leven komt, wanneer de belofte zwanger is en wanneer ge in die weg geleid en gehouden wordt, dat wil zeggen: oprecht en waar voor God, dan leven we niet alleen onder de verdenking van de mensen. Ge moet maar eens als – ja, ik wil het niet plat zeggen, want het onderwerp is te teer – neen, ik zeg het niet. Ik wil zwijgen voor de ere Gods.

Neen, ge moet het goed verstaan, want de kwestie is te teer. Om nu als een Maria over de straat te gaan naar Nazareth. Ze moest toch ook wel eens een boodschap doen of hier en daar heen. En dan zo! Het hoeft niet meer bekend te worden. Het is te zien. En als dan de naspraak en de opspraak en de verachting daar is, en ge komt nog eens met uw geestelijk leven voor de dag, volk, en ge moogt nog eens een ogenblik ongebonden zijn, omdat ge gebonden zijt aan de troon der genade, dan zeggen ze: “Het gaat zo niet, dat is er precies naast, man. God komt in een rechte weg. God komt niet in een weg van hoererie of van diefstal of in een weg van zoveel onreinheid, daar komt God niet in”.

Hebt ge dan zelf uw geestelijk leven nooit verdacht? Zijt ge dan zelf niet statelijk geslingerd en geschud? Weet ge dan niet dat ge Christus op de weg ontmoeten zult, Die op het vredespad Zijn voeten richt?

Wanneer hier nog levend volk is, dan doe ik een verzoek en doe ik een beroep en moet ik zeggen: “Volk, waar hebt gij God opgedaan?” In uw eigen weg? In Gods weg? Ge kunt het

niet verklaren. Maar waar hebt ge God opgedaan? Toen God op uw zonden inging, daar, dáár hebt ge God opgedaan, volk! Toen God op uw zonden inging en gij er niet van weten wildet, ja, Die op het zondepad Zijn voeten richt. Onbegrijpelijk? Ongelofelijk?

En wanneer ge nu eens in die dingen moogt leven en ge moogt er eens verslag van uitbrengen – maar ge kunt er geen verslag van uitbrengen en ge wordt hoe langer hoe stiller, en? Ge moet toch op straat uw boodschappen doen, niet? Ge moet toch voor de dag komen. Ge moet toch naar de bakker en de slager en de kruidenier. En al zegt ge dan geen woord, ze zien het best aan u. Want ze moeten het aan u zien dat ge een kind van God zijt. Ze moeten het aan u zien dat ge zwanger zijt van een ander leven. En dan kunt ge er niet uit praten en ge kunt er niet uit vertellen, maar God zal het wel openbaar maken, want Hij zal Zijn waarheid nimmer krenken.

“Maar – zegt ge – dat gaat niet met schandalen gepaard”. We zijn als een schandaal het paradijs uitgezet, hoor, daar begint het schandaal, en als een schandaal hebben we de weg te gaan van Sittim af tot Gilgal toe.

En als ge het nu zo netjes voor elkaar kunt houden – ik zegt niet dat ge een hoer of een slet moet zijn, daar heb ik het helemaal niet over, of dat ge een dief of een moordenaar moet zijn. Maar wie de inwoning van de Heilige Geest bevindelijk krijgt te betrachten, die komt als een schuldenaar voor al die dingen openbaar. Die wordt schuldenaar voor de ganse wet. Dat is niet zalmakend, maar het is wel noodzakelijk dat ge schuldenaar voor de ganse wet wordt. Maar nu eens schuldig te worden aan vrije genade, volk, dat God naar zo’n beest heeft omgezien, naar zó één. “Man – zegt ge – maak het alstublieft niet te erg”. Mensen, we moeten van God en Zijn dienst niets weten. Al willen jullie honderdduizend maal zalig worden en allemaal naar de hemel gaan, dat zou allemaal wel zoet zijn en goed. Maar wanneer de wortel der zaak ontdekt en ontbloot wordt, nu geliefden, dan zegt ge: “Ik ben nog niet dood gevallen”. Paulus preekte net zo lang totdat die man uit het venster van het verstand viel. Het was wel een beetje laat geworden, maar hij viel toch uit het venster van het verstand en viel dood aan de voeten van de apostel. “Ik ben de Opstanding en het Leven”, zegt Christus.

Ge zegt: “Het is veel te mystiek”.

Ik kan er niets aan doen. Wij staan hier ook voor het mysterie Gods. Begrijpen doen we het niet en grijpen kunnen we het ook niet. En het u toeëigenen kan ook niet. Maar Jozef, rechtvaardig zijnde, besloot haar heimelijk te verlaten. Gij ook. Ja. Dan is vrije genade u veel te vrij. En als ge nu over deze prediking praat en ge moogt er onder wegzakken en ge moogt onder deze prediking uw naam horen noemen en uw beeld geschilderd zien, dan kunt ge er met een ander niet over spreken, heel niet. Want het is hun niet toegestaan om u over te nemen. Dat is een heel bijzondere weg, als God het niemand toestaat om u over te nemen. Dan krijgt ge het Onbegrijpelijke in het onbegrijpelijke te proeven en te smaken. Wat?

Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer ik voor U kniel in het onbegrijpelijke, voor een onbegrijpelijk God met een onbegrijpelijk mens. En in die onbegrijpelijke weg krijgt ge de blijdschap Gods te ervaren, want ge hebt duizend zorgen en sterft duizend doden en ge gaat nooit naar het kerkhof.

Mijn ziel, wat treurt ge dus verslagen? Dat zeg ik niet tot mijn ziel, maar dat zegt Christus tot Zijn kerk. Die kerk is Zijn ziel. Wat zijt ge onrustig in uw lot?

Kunt ge daar uzelf brengen? Ganselijk niet.

Wat is dat dan?

Maria was onder verdenking, maar Maria was ook onder de volheid des tijds. En als haar dagen vervuld werden. Dat waren de dagen van haar menselijkheid. Maar ze bleef niet

zwanger. Neen. En nu zijn er mensen, die al zoveel jaren zwanger lopen en die altijd dezelfde klacht hebben en ook dezelfde benauwdheid en narigheid. Denkt ge dat het een ezelendracht is? Denkt ge dat het een altijd zwanger zijn is?

Neen.

We zien drie standen in het geestelijke leven – ge kunt met mij verschillen, dat doet mij niets – drie standen:

Er is een leven vóór de rechtvaardigmaking, er is een leven in de baarmoeder van de kerk, waar of niet? Net als in het natuurlijke. Een leven in de moeder, in de baarmoeder, een leven dat nog niet geopenbaard is. Het is er nog niet en toch is het er. Wordt dat leven in die moeder door die moeder geliefd? En onder het hart gekoesterd? Wordt dat leven door die moeder gevoed? En wordt dat leven – en nu doe ik een stoute zet – door die moeder opgevoed?

“Ja – zegt ge – maar het kind is er nog niet”.

Kijk eens, er is een opvoeding vóór de geboorte. Ge moet eens kijken hoe ge in uw dracht geweest zijt, of ge het stempel van hetgeen ge ondervonden hebt, niet op de ongeboren vrucht hebt afgedrukt, dat ge later moet zeggen: “Het is ook geen wonder, dat dat kind zo is”. Is dat leven of niet?

Ik ga niet met die mensen mee, die zeggen: “Vóór de rechtvaardigmaking geen leven”. Neen, ik ga er niet met mee van: “Als ge dat niet kunt vertellen en als ge daar niet gebracht zijt en als ge dat niet hebt”. Neen, geliefden. Zelf heb ik het door genade wel mogen ondervinden, daar gaat het niet over. Maar ik kom niet met mijn eigen bevinding, en eigen leven. Waar gaat het dan over?

Dat wij aan Jozef gelijk zijn. Jozef leeft nog.

En wij leren het, dat we tegen die weg van vrije genade niet zijn opgewassen. Maar Zijn weg is in de zee en Zijn voetstappen worden niet gekend, en Hij leidde Zijn volk als een kudde door de hand van Mozes en Aäron. Nu gaat het er maar over of ge kennis hebt aan die wet en aan die belofte, en of ge Mirjam wel eens hebt horen zingen. Mirjam is het Grieks voor Maria. Dan ontmoet ge die oud-testamentische Maria, wanneer die zong hoe Farao en zijn ruiters verslonden werden in die wateren van de Schelfzee. Mirjam bewaarde de schat van het Oude Testament. Mozes, de middelaar van het Oude Verbond, bewaarde ze en stelde ze in veiligheid in het biezen kistje. Ze waakte bij Mozes. Dat was de oud-testamentische Mirjam. En nu de nieuw-testamentische Maria, zij waakt bij de schat van het Nieuwe Testament, de ongeboren Christus. Zij draagt de Messias niet alleen onder het hart, maar ze draagt Hem ook in haar hart. Neen, ik ga niet verder in die weg door, maar ik heb het alleen maar even u voor te houden als een spiegel.

Jozef, rechtvaardig zijnde – zelf had Jozef er kennis aan: Welzalig hij, wiens overtredingen bedekt zijn – besloot heimelijk weg te gaan.

Daarom kon hij Maria ook vergeven. Maar God wilde niet dat hij van haar zou scheiden, want wat op de aarde gebonden is, dat zal in de hemelen gebonden zijn. Daarom nemen wij ook geen afscheid van u, neen. Wanneer God mij, wie weet hoe kort ik nog hier ben, wegneemt, want ik ben een mens van een ogenblik, dan nemen wij geen afscheid, want wat op de aarde gebonden is – ik zeg niet dat dat voor u allemaal geldt, neen. God had in de meesten geen behagen.

Waaraan kunt ge dan weten dat het gebonden is tussen u en mij? Tussen God en Zijn bruidskerk?

Dat kunt ge hieraan weten: Onder deze prediking, wanneer ge er iets van moogt verstaan, dat ge zegt: “De snoeren zijn mij gevallen in liefelijke plaatsen”. Dan zijn we in dit morgen

uur door dezelfde Geest gedrenkt en geleid. Daarom nemen wij geen afscheid. Wij scheiden om elkander straks eeuwig te bezitten, omdat God ons belet heeft. Uw leraar heeft Hij het belet en Hij zal het u ook beletten, om niet heimelijk die kerk te verlaten. Ge kunt het besluit nemen. Ge kunt zelfs met mij twisten, dat ge toch belet wordt om het in geen andere weg te zoeken, dan alleen in de weg van de kribbe en het kruis, alleen in de weg, die gij zelf veracht en afkeurt, dat ge zegt: “Moet het nu zó?” Kan het nu niet anders en in uw huiselijk, en in uw huwelijksleven? Kan het nu niet anders? Moet het nu in zo’n arme weg? Moet het nu in zo’n afhankelijke weg? Moet het nu in zo’n lage weg? Moet het nu in zo’n weg, dat alles op straat komt? Moet het nu zó, in een weg van laster en opspraak? In zo’n weg? Ik zal het niet verder uitmeten, want er is wat een verdriet, waar ge nooit een ander in kunt laten zien. Mozes ging met de ganse kerk de Schelfzee door. En Christus ging alleen. Ik heb de pers alleen getreden en niemand der volkeren was met Mij. Daarom werd Jozef belet, en daarom worden gij en ik belet, ge krijgt geen andere weg. Al zoudt ge een andere weg begeren. Nu besluit ik. En er zegt er één: “Och, ik begeer ook geen andere weg en geen ander pad. Ik begeer ook geen ander huis en geen ander kruis. Dat begeer ik niet. Ik begeer ook geen ander volk. Wat dan?”

Ge begeert een nieuw hart.

“Ja - zegt ge – dat is het. Ik hoef er niets van af te hebben, maar als ik maar een nieuw hart, als ik dat maar eens mocht hebben”. En daar worden we bij gehouden, bij dat nieuwe hart, bij dat geheel enige Hart van Hem, Die gezegd heeft: “Ik zal Borg voor hen zijn, die er zelf niet kunnen komen en die zichzelf daar niet bij kunnen brengen en bij kunnen houden. Ik zal Borg voor hen zijn. Ga dan heen in vrede”.

En dan, wanneer ge dan vanmiddag aangehouden wordt door de benauwer uit Egypte en wanneer ze dan zeggen: “Waar is de beker, waar is het bewijs van uw zaligheid?” Wanneer ge dan uit moogt pakken en wanneer ge dan moogt zeggen: “Ik heb Hem niet gestolen, Ik heb Hem niet genomen. Ik wist van geen beker”.

“Hebt ge hem dan gekregen?”

“Ik weet het niet”.

“Dus ge weet niet hoe ge er aan gekomen zijt?”

“Neen”.

Dan zal het op Jozef aan moeten, volk.

Dan terug. Dan zal het op Bethlehem aangaan. Dan zal het op de stal aangaan. Dan zal het aangaan op de mesthoop van de val. Want daar heeft God Zijn Zoon neergelegd. Dit is een vrucht van de Heilige Geest: Een Kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven, en men noemt Zijn Naam: Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der Eeuwigheid, Vredevorst. Laat het meer dan beschouwing zijn, want ik probeerde u enige kennis bij te brengen. Maar de bevruchting en de bedauwing van de Heilige Geest is het alleen. Amen.

O Heere, wil U achter ons toesluiten, opdat wij het heilgeheim mogen leren kennen. Want wanneer Gij, Heere, Uw volk en Uw kinderen leert, dat Gij een God zijt, Die Zich verborgen houdt, dan zult Gij het toch ook te Uwer tijd doen, dat we het mogen verstaan en ervaren: En men noemt Zijn Naam: Immanuël. God met ons. Amen.

Onze slotzang is uit de 52^e Psalm het 7^e of laatste vers:

Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan;

'k verwacht Uw trouwe hulp van boven;
Uw waarheid zal bestaan;
Uw Naam is voor 't oprecht gemoed
Van al Uw gunstvolk goed.

Gaat thans henen in vrede:

O Vader, dat Uw liefd' ons blijf',
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,
O Geest, zend Uwe troost ons neer,
Drieënig God, U zij al d' eer.

Amen.